

TABEL CENTRALIZATOR ÎNTREBĂRI / RĂSPUNSURI GHID PRIORITATEA 7, Acțiunea 7.3 Sprijinirea protecției, conservării și valorificării durabile a patrimoniului cultural și natural și stimularea dezvoltării zonelor turistice din ITI, CONSULTARE PUBLICĂ

Prioritatea 7: O regiune cu turism sustenabil

OS 4.6 Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială

Acțiunea 7.3 - Sprijinirea protecției, conservării și valorificării durabile a patrimoniului cultural și natural și stimularea dezvoltării zonelor turistice din ITI

NR. CRT.	ÎNTREBARE / OBSERVAȚIE	RĂSPUNS/AȚIUNE
1	În cadrul Capitolului 5.2.2 „Activități eligibile”, Secțiunea I „Intervenții privind infrastructura”, Subsecțiunea I.A „Intervenții asupra infrastructurii – patrimoniu cultural (clasa A, inclusiv UNESCO, și clasa B)” (pag. 33–34 din Ghidul solicitantului), sunt definite în mod explicit activitățile eligibile principale aferente intervențiilor asupra monumentelor istorice clasate. În această secțiune sunt reglementate activitățile de tip I.A.1, respectiv intervențiile de conservare, protecție și valorificare durabilă a monumentelor istorice, care includ: restaurarea, reabilitarea, consolidarea, conservarea și punerea în valoare a monumentului istoric; restaurarea elementelor artistice și arhitecturale componente; restaurarea și conservarea dotărilor de patrimoniu; dotările necesare punerii în valoare și protecției monumentului istoric clasat, condiționate de caracterul lor strict aferent intervențiilor asupra monumentului și de justificarea acestora în scopul vizitării, protecției și valorificării culturale; amenajări și dotări pentru expunerea, protecția și punerea în valoare a patrimoniului mobil și imobil. Aceste prevederi se coroborează cu dispozițiile Capitolului 3.6 „Acțiuni sprijinite” (pagina 16), care includ atât intervențiile asupra patrimoniului cultural construit, cât și dezvoltarea infrastructurii publice pentru turism sustenabil, direct asociate obiectivelor culturale și naturale vizate Formularea actuală a activităților eligibile, astfel cum este prevăzută în cadrul Capitolului 5.2.2, Secțiunea I.A.1, limitează sfera intervențiilor eligibile la lucrări directe asupra monumentului istoric și la dotări strict aferente acestuia, justificate exclusiv prin prisma intervențiilor de restaurare, conservare și punere în valoare. În acest context, nu este reglementată explicit eligibilitatea unor infrastructuri complementare dedicate valorificării monumentelor istorice, precum centrele de informare, interpretare sau spațiile expoziționale, deși acestea contribuie în mod direct la creșterea accesibilității, vizibilității și atractivității obiectivelor de patrimoniu. Având în vedere obiectivele apelului privind creșterea rolului patrimoniului cultural în dezvoltarea turismului sustenabil, considerăm necesară completarea cadrului actual al activităților eligibile prin introducerea unei noi activități principale, după cum urmează: Dezvoltarea de infrastructuri publice pentru valorificarea monumentelor istorice din patrimoniul UNESCO și patrimoniul cultural național (categoria A) din mediul rural (centre de informare, spații pentru expunere, etc), proximitatea față de obiectivul de patrimoniu este o condiție obligatorie, acestea trebuie să se afle pe raza teritorială a localității unde este situat monumentul. Justificare Necesitatea introducerii explicite a activității propuse rezultă din modul restrictiv în care sunt definite activitățile eligibile în cadrul Capitolului 5.2.2, Secțiunea I.A.1, raportat la obiectivele asumate prin apel. În forma actuală, ghidul permite finanțarea intervențiilor asupra monumentului istoric și a unor dotări strict aferente acestuia, condiționate de relația directă și subordonată față de lucrările de restaurare. Această formulare exclude, în mod implicit, investițiile care au o funcționalitate distinctă, chiar dacă acestea sunt indispensabile procesului de valorificare a patrimoniului. Această limitare creează o disfuncționalitate de natură operațională. Restaurarea unui monument nu generează automat vizitare, vizibilitate sau integrare în circuitul turistic. Aceste rezultate depind de existența unor infrastructuri dedicate interpretării și accesibilizării, care să transforme obiectivul restaurat într-un produs utilizabil din punct de vedere turistic și cultural. Ghidul recunoaște, la nivel strategic, necesitatea dezvoltării infrastructurii publice pentru turism sustenabil asociate obiectivelor de patrimoniu. Cu toate acestea, această categorie nu este transpusă într-o formă explicită în cadrul activităților principale aferente patrimoniului cultural, ceea ce conduce la o lipsă de coerență între obiective și	Propunerea nu poate fi preluată în forma solicitată, întrucât nu se încadrează în tipurile de intervenții finanțate prin Acțiunea 7.3 și nu este corelată cu logica intervențiilor prevăzute în Programul Regiunea Centru. Acțiunea 7.3 este coerentă cu obiectivul specific în cadrul căreia este finanțată, respectiv OS 4.6 Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială, parte a obiectivului de politică 4 O Europă mai socială și vizează finanțarea intervențiilor directe asupra monumentelor istorice și a infrastructurii conexe strict aferente acestora, conform activităților eligibile prevăzute la secțiunea I.A din ghid. Introducerea unei categorii distincte de infrastructuri dedicate informării sau expunerii ar extinde sfera intervențiilor eligibile dincolo de cadrul actual al PR Centru Prioritatea 7 și a apelului și ar diminua concentrarea resurselor asupra intervențiilor directe de restaurare, conservare și punere în valoare a patrimoniului cultural. Activitățile de promovare și valorificare a patrimoniului pot fi realizate inclusiv prin soluții de digitalizare și interpretare culturală integrate în proiect, fără dezvoltarea unor infrastructuri distincte de tip centre de informare. Pentru instrumentizarea acțiunilor de promovare și atribuirea rolurilor ce ar trebui îndeplinite de centrele de informare turistică, conform legislației specifice, vor putea fi utilizate inclusiv platformele de promovare ce vor fi finanțate, în cadrul unui apel dedicat ITI, prin Prioritatea 2 a PR Centru. Pentru evitarea unor interpretări neunitare, aceste aspecte vor fi clarificate în forma finală a ghidului solicitantului.

	mecanismele de implementare. Din punct de vedere al evaluării proiectelor, această omisiune generează două efecte directe: imposibilitatea încadrării corecte a unor investiții care au rol direct în valorificarea patrimoniului; risc de interpretare neunitară între evaluatori, în funcție de modul în care este apreciată relația dintre infrastructura propusă și monumentul istoric. Introducerea activității propuse clarifică această zonă neacoperită și stabilește un cadru distinct pentru infrastructurile dedicate valorificării patrimoniului. Aceasta permite: separarea clară între intervențiile asupra monumentului și infrastructura de suport pentru vizitare; finanțarea unor investiții care generează efect direct asupra utilizării obiectivului de patrimoniu; corelarea intervențiilor cu indicatorii de rezultat ai apelului, în special cei privind fluxurile de vizitatori. În mediul rural, în cazul monumentelor de clasă A și UNESCO, această categorie de infrastructură este esențială. Lipsa unor spații de informare, interpretare sau expunere limitează accesul publicului și reduce semnificativ potențialul de valorificare, indiferent de calitatea intervenției de restaurare. Prin urmare, introducerea explicită a activității propuse nu extinde artificial sfera intervențiilor, ci corectează o omisiune de reglementare și asigură funcționalitatea investițiilor în raport cu obiectivele programului.	
2.	Cap. 5.1 Eligibilitatea solicitanților și partenerilor Extinderea entităților eligibile și a solicitanților la ONG-uri, coaliții de ONG-uri, parohii și companii. Practic ar fi ideal ca ONG-urile să poată să fie solicitanți, atât individual, cât și în parteneriat cu alte entități. Justificare: Multe imobile patrimoniu (A+B) sunt deținute/concesionate/închiriate/etc. de entități private, acestea sunt printre cele mai dificil de îngrijit, pentru că aceste tipuri de entități nu au adesea acces la finanțare. Prin urmare, ar fi de ajutor pentru patrimoniul din Țara Făgărașului ca și aceste entități să aibă acces la finanțare. În esență, finanțările ar fi excelent să fie axate pe imobile, nu pe tipul de entitate juridică a proprietarilor/utilizatorilor. ONG-urile și firmele aduc o contribuție esențială la dezvoltarea turismului din zonă, inclusiv la punerea în valoare a acestor imobile pentru turism.	Propunerea nu poate fi preluată în forma solicitată în cadrul prezentului apel. Acțiunea 7.3 este construită în cadrul mecanismului ITI și vizează implementarea unor investiții publice integrate, corelate cu strategiile teritoriale și cu portofoliile de proiecte prioritizate la nivelul ADI ITI. În acest context, ghidul menține abordarea conform căreia solicitanții eligibili/liderii de parteneriat sunt unități administrativ-teritoriale și/sau unități administrativ-teritoriale județ. Totodată, prezentul apel nu finanțează proiecte care intră sub incidența ajutorului de stat, iar extinderea eligibilității către companii/entități private ar putea conduce la apariția unor elemente de natură economică incompatibile cu cadrul apelului și cu prevederile Programului Regiunea Centru. În forma actuală a ghidului, unitățile de cult și organizațiile neguvernamentale sunt deja prevăzute în categoria partenerilor eligibili, ceea ce permite implicarea acestora în implementarea proiectelor care vizează obiective de patrimoniu cultural și natural.
	Cap. 5.2 Eligibilitatea activităților Extinerea focusului asupra imobilelor de patrimoniu către imobile cu rol comunitar deținute de entități publice sau private. Nu doar monumentele istorice au nevoie de investiții, ci și alte imobile esențiale pentru viața comunităților locale din Țara Făgărașului. Ar fi ideal ca astfel de spații (imobile, spații deschise, grădini, parcuri private, etc.) să fie de asemenea eligibile. Justificare: Turismul nu se poate dezvolta în comunități încremenite, care nu dezvoltă inițiative care să primească turiștii, să ofere experiențe pentru turiști, să dezvolte PGL-uri și opțiuni de cazare, etc. Comunitățile active au ce să arate turiștilor și devin mai deschise să ofere servicii pentru turiști. Astfel, pentru ca să creștem capacitatea comunităților locale să interacționeze cu turiștii, trebuie să aducem viața comunitară publică la un nivel minim de activitate. La acest moment, comunitățile din Țara Făgărașului nu au acces la spații comunitare, prin urmare viața comunitară, atât în mediul urban cât și în mediul rural, este rudimentară -- persoanele active din comunitate nu au acces la spații (mai ales la spații încălzite). Aceste comunități nu au capacitatea minimă de a contribui la turismul local și de a dezvolta activități pentru turiști (cu foarte puține excepții, adesea antreprenori cu o oarecare capacitate, nici într-un caz nu vorbim de capacitate la nivelul unor comunități, nici măcar în Făgăraș). Această finanțare ar aduce un aport excepțional dacă ar include ca eligibile și spații comunitare (imobile diverse utilizate pentru activități comunitare, imobile deținute de ONG-uri și primării care sunt utilizate pentru activități comunitare, cămine culturale și spații culturale publice și private, muzee publice și private, casa cetei și spații de tineret, școli neutilizate care sunt/ar putea să fie puse la dispoziția comunității pentru activități comunitare diverse. Aceste spații ar contribui la activarea comunităților locale, care vor avea ce să împărtășească turiștilor și vor avea încredere să interacționeze cu turiștii. Mai mult, fără această capacitate, comunitățile locale adesea distrug patrimoniul local, indicând o nevoie accentuată de a crește capacitatea comunităților locale de a	Propunerea nu poate fi preluată în forma solicitată în cadrul prezentului apel, având în vedere faptul că Acțiunea 7.3 este orientată către intervenții privind protejarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural clasat și a patrimoniului natural, precum și către dezvoltarea infrastructurii publice pentru turism sustenabil, în corelare cu obiectivele și tipurile de acțiuni prevăzute în Programul Regiunea Centru. În acest context, extinderea eligibilității către categorii generale de imobile cu rol comunitar, inclusiv spații care nu se încadrează în categoria patrimoniului cultural clasat sau a infrastructurilor eligibile prevăzute prin ghid, ar depăși cadrul și logica intervenției finanțate prin Acțiunea 7.3. Totodată, ghidul permite deja integrarea unor activități de implicare a comunității, inovare socială și punere în valoare a patrimoniului cultural și natural, în măsura în care acestea sunt direct corelate cu obiectivul investiției și contribuie la dezvoltarea turismului sustenabil și la consolidarea identității locale.

	înțelege valoarea autenticității patrimoniului cultural și natural atât pentru idenitatea locală cât și pentru experiențe de valoare pentru turism.	
3.	Pag. 46 În ceea ce privește GS aferent Acțiunii 7.3 „Sprijinirea protecției, conservării și valorificării durabile a patrimoniului cultural și natural și stimularea dezvoltării zonelor turistice din ITI”, singura observație este ca la pag. 46, link-ul asociat Ghidului de Identitate Vizuală 2021-2027 elaborat de MIPE, https://www.fonduri-ue.ro , este eronat.	Link-ul asociat Ghidului de Identitate Vizuală 2021–2027 elaborat de MIPE va fi actualizat în cadrul ghidului solicitantului.
4.	Ghidul Solicitantului stabilește la <i>Secțiunea 3.2 / Criterii ETF și în Anexa 17 (Macheta Financiară)</i> un plafon de maximum 2% din costurile directe pentru activitățile soft (Linia bugetară 8.1 - active necorporale). Proiectul nostru presupune o componentă avansată de digitalizare: senzori IoT pentru numărarea turiștilor, servere de date, panouri solare pentru alimentarea acestora în extravilan, sisteme de e-ticketing fizice (turnicheti) și camere de supraveghere. Vă rugăm să clarificați dacă echipamentele fizice (hardware și dotări TIC), esențiale pentru funcționarea pachetului digital și a monitorizării fluxului de vizitatori, pot fi bugetate integral în cadrul Capitolului 4 - Investiția de bază (Dotări/Echipamente) ca și costuri directe, fără a fi incluse în plafonul limitativ de 2% alocat exclusiv activităților soft (active necorporale/cod sursă)	Textul ghidului stabilește că plafonul de maximum 2% se aplică exclusiv cheltuielilor aferente activităților soft de tip II.A și că, în cadrul acestor activități, sunt eligibile exclusiv cheltuieli cu servicii, nefiind eligibile achizițiile de active corporale sau necorporale. Prin urmare, limitarea de 2% nu vizează dotările, echipamentele hardware sau alte active corporale aferente investiției de bază, acestea urmând a fi încadrate conform naturii lor în cadrul cheltuielilor aferente investiției, cu respectarea prevederilor aplicabile din ghid și a justificării tehnico-economice a proiectului.
5.	Proiectul se încadrează la tipologia I.B (Amenajarea obiectivelor naturale) și este declarat ca fiind non-comercial (fără ajutor de stat). Totuși, conform <i>Anexei 20 (Planul de întreținere)</i> , beneficiarul (UAT Comună) are obligația contractuală de a asigura sustenabilitatea financiară a rezervației (pază, hrană zimbri, mentenanță garduri). Pentru acoperirea strictă a acestor costuri de operare, intenționăm să introducem o taxă de vizitare/ecologizare simbolică prin sistemul de e-ticketing. Introducerea unei taxe de vizitare prin platforma digitală, administrată direct de UAT și aprobată prin Hotărâre de Consiliu Local, ale cărei venituri sunt reinvestite 100% în întreținerea rezervației (fără scop lucrativ), schimbă caracterul proiectului în „generator de venituri nete” sau introduce riscul de calificare a investiției sub incidența normelor de Ajutor de Stat?	În raport cu tipologia I.B prevăzută în ghid, sunt eligibile intervențiile privind amenajarea și punerea în valoare a obiectivelor turistice naturale existente și infrastructura conexă necesară accesibilizării, siguranței și valorificării turistice a acestora. În acest context, pot fi eligibile intervențiile asupra unor astfel de obiective naturale existente, însă înființarea unei rezervații de zimbri și infrastructura specifică translocării, carantinei, tratamentului veterinar, hrănirii și administrării speciei nu se încadrează în tipurile de intervenții eligibile prevăzute în cadrul apelului. Totodată, în raport cu prevederile ghidului privind principiul non-profitului, introducerea unei taxe de vizitare/ecologizare nu conduce automat la neeligibilitatea proiectului și nici, în mod automat, la existența ajutorului de stat. Analiza privind existența unei activități economice și eventuala incidență a regulilor privind ajutorul de stat se realizează distinct, de la caz la caz, în funcție de modelul de operare propus, nivelul taxei, modul de administrare a veniturilor și caracterul activității desfășurate.
6.	Pentru proiectele noi (greenfield), valoarea de bază a indicatorului de rezultat RCR 77 (Număr de vizitatori ai siturilor sprijinite) este 0. Pentru monitorizarea țintei în perioada de durabilitate de 5 ani, ghidul menționează utilizarea de bilete sau registre. Rezervația ... va avea poteci tematice în aer liber cu acces liber, unde monitorizarea se va face modern, prin senzori IoT cu infraroșu (contorizare automată a trecerilor). În faza de durabilitate și audit, AM PR Centru va accepta rapoartele digitale exportate automat din baza de date a senzorilor IoT (counters) ca documente justificative unice și suficiente pentru validarea indicatorului RCR 77 în MySMIS, în cazul zonelor din rezervație unde accesul este gratuit și nu se emit bilete fizice sau electronice?	În cazul obiectivelor naturale cu acces liber, rapoartele generate de sisteme digitale de monitorizare a vizitatorilor (ex. senzori IoT de contorizare) pot fi utilizate ca documente justificative pentru monitorizarea indicatorului RCR 77, cu condiția ca acestea să permită generarea unor date verificabile și auditable. Autoritatea de Management poate solicita, după caz, informații sau documente suplimentare pentru validarea datelor raportate în perioada de durabilitate a proiectului.
7.	Tipologia I.B vizează „amenajarea obiectivelor naturale în scop turistic”. Pentru înființarea rezervației ..., pe lângă infrastructura turistică (foișoare, poteci), sunt tehnic obligatorii facilități de siguranță și biosecuritate: țarc de carantină, sistem de capturare/tratament veterinar, garduri electrice speciale de mare putere și puncte de hrănire. Sunt considerate cheltuieli eligibile în cadrul Capitolului 4 (Investiția de bază) aceste infrastructuri specifice speciei translocate (țarc carantină, garduri electrice), având în vedere că ele nu deservesc direct recreerea turiștilor, dar sunt condiții eliminatorii din punct de vedere legal (autorizații ANSVSA/Mediu) pentru deschiderea obiectivului natural?	În raport cu tipologia I.B, activitățile propuse nu se încadrează în tipurile de intervenții eligibile prevăzute în cadrul apelului. Acțiunea finanțează amenajarea și punerea în valoare a obiectivelor turistice naturale existente și infrastructura conexă necesară accesibilizării, siguranței și valorificării turistice a acestora, nu înființarea unei rezervații ... sau infrastructura specifică translocării, carantinei, tratamentului veterinar, hrănirii și administrării speciei. Astfel de facilități pot fi necesare pentru funcționarea unei rezervații, însă nu reprezintă infrastructură turistică eligibilă în sensul intervenției I.B.

8.	Parteneriatul UAT-ONG și înregistrarea activelor necorporale Ghidul permite parteneriate între un UAT (Lider) și un ONG de mediu. În cazul în care aplicația mobilă și portalul web (active necorporale) sunt dezvoltate prin proiect pentru managementul rezervației, custodia datelor poate fi partajată. În cadrul unui parteneriat eligibil, platformele software și licențele achiziționate din bugetul proiectului pot fi operate și co-deținute de partenerul ONG care asigură managementul științific al ..., sau acestea trebuie înregistrate obligatoriu și exclusiv în patrimoniul/inventarul liderului UAT Comuna ...?	În cadrul unui parteneriat eligibil, activele achiziționate prin proiect se înregistrează în patrimoniul partenerului care realizează achiziția, în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat, ale contractului de finanțare și cu reglementările contabile aplicabile. Activele nu pot fi achiziționate de un partener și înregistrate în patrimoniul altui partener.